

QA-NEWS

ข่าวประกันคุณภาพการศึกษา พระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

KMITNB

☉ Ins.1123 E-mail : qa@kmitnb.ac.th

ฉบับที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2545

บทบาทของบุคคลในการทำให้ผลผลิตของ มหาวิทยาลัย คณะ สำนักมีคุณภาพ

QA NEWS ฉบับที่แล้วได้เสนอบทบาทของคณะกรรมการ
สภามหาวิทยาลัย อธิการบดี และคณบดี/ผู้อำนวยการสำนักต่อ
คุณภาพของผลผลิตของสถาบันอุดมศึกษาไปแล้ว ฉบับนี้ขอ
นำบทบาทของกลุ่มบุคคลอื่น ๆ มาเสนอต่อ

บทบาทของหัวหน้าภาควิชา/หน่วยงาน

หัวหน้าภาควิชา/หน่วยงาน มีหน้าที่เป็นผู้จัดการภาควิชา/
หน่วยงาน เพื่อให้เกิดคุณภาพแก่ผลผลิตตามพันธกิจ คือ

1. ให้ Commitment เรื่องคุณภาพของผลผลิตตามพันธกิจ
อย่างจริงจังและจริงใจ โดยการติดตามให้ทุกคนในภาควิชา/
หน่วยงานส่งข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานรายบุคคล และ
รวบรวมข้อมูลระดับภาควิชามาสรุปรวม
2. ประชุมทุกคนในภาควิชา/หน่วยงาน เสนอ SSR/SAR ของ
ภาควิชา/หน่วยงาน เพื่อให้ทุกคนรับทราบ และช่วยกันแก้ไข
จุดอ่อนเสริมจุดแข็ง โดยจัดประชุมเรื่องนี้ทุกเดือน
3. จัดทำ SSR/SAR ของภาควิชา/หน่วยงาน เสนอคณะ
4. เตรียมรับการตรวจสอบ/ประเมินภายในจากทีมคณบดี/
บุคคลภายนอก

บทบาทของอาจารย์

อาจารย์มีหน้าที่ 4 อย่าง ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย คือ

1. สอนให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพ
2. ผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพ และมีปริมาณตามกำหนด
3. ให้บริการทางวิชาการแก่สังคมตามที่กำหนด และตรงกับ
สาขา/วิชาที่สอน
4. ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงามให้ศิษย์ และ
เป็นตัวอย่งที่ดีแก่ศิษย์

บทบาทของอาจารย์ในการประกันคุณภาพ คือ

1. ให้ข้อมูลการปฏิบัติงาน (3 อย่างแรก) แก่ภาควิชา/คณะ
ทุกภาคการศึกษา เพื่อจัดทำฐานข้อมูลที่ทันสมัย ข้อมูลดังกล่าว
คือ
 - 1.1 จำนวนเวลาที่สอนต่อภาคการศึกษา โดยให้ข้อมูล
ปลายภาคการศึกษา

- 1.2 จำนวนงานวิจัย บทความ ตำรา โดยให้ข้อมูลปลายปี
การศึกษา

- 1.3 จำนวนครั้ง และสถานที่ที่ไปให้บริการทางวิชาการ โดย
ให้ข้อมูลปลายปีการศึกษา

2. เข้าประชุมภาควิชา/คณะ เพื่อรับทราบผลการปฏิบัติงาน
ของผู้เกี่ยวข้อง และทิศทางที่จะเดินต่อไป

3. อ่าน SSR/SAR ของภาควิชา เพื่อช่วยกันแก้ไขจุดอ่อน
เสริมจุดแข็ง

4. ปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนให้สอดคล้องกับ
นโยบายเรื่องคุณภาพของคณะ/ภาควิชา/หน่วยงาน

บทบาทของบุคลากรสาย ข และ ค

บุคลากรสาย ข, ค มีหน้าที่ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย คือ

1. ทำงานหลักและรอง อย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน
(Standard Procedure) และผู้รับบริการพึงพอใจ
2. ช่วยบริการทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานหลัก และงาน
รองของตน
3. ช่วยมหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา ทำงานที่เกี่ยวข้องกับงาน
หลัก และงานรองของตน
4. ให้บริการอย่างเต็มใจ และมุ่งความพอใจของผู้รับบริการ
เป็นเรื่องสำคัญ

บทบาทของบุคลากรสาย ข และ ค คือ

1. ให้ข้อมูลการปฏิบัติงานตาม Job Description ทุกภาค
การศึกษา/ปีการศึกษา เพื่อจัดทำฐานข้อมูลที่ทันสมัย ข้อมูล
ดังกล่าว คือ

- 1.1 จำนวนชิ้นงานที่ทำเสร็จ ตลอดจนช่วงเวลาที่ใช้ โดยให้
ข้อมูลทุกภาคการศึกษา

- 1.2 วิธีปฏิบัติงานที่ครบวงจร ตลอดจนข้อเสนอแนะเพื่อ
ให้เกิดการปฏิบัติงานที่เร็วและสะดวก

- 1.3 เข้าประชุมภายในหน่วยงานที่สังกัดเพื่อรับทราบ
ข้อมูล และช่วยกันปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

2. อ่าน SSR/SAR ของหน่วยงาน เพื่อช่วยกันแก้ไขปรับปรุง
เสริมจุดแข็ง

3. ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของตน ให้สอดคล้องกับ
นโยบายของคณะ/หน่วยงาน

ขั้นตอนของการเรียนการสอน ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้

หัวใจสำคัญของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง Driver และ Bell ได้ระบุขั้นตอนของการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ไว้ดังนี้

1. **ขั้นนำ (Orientation)** เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะรับรู้ถึงจุดมุ่งหมาย และแรงจูงใจในการเรียนบทเรียน

2. **ขั้นลวงความคิด (Elicitation)** เป็นขั้นที่ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจเดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน วิธีการให้ผู้เรียนแสดงออกอาจทำได้โดยการอภิปรายกลุ่ม การให้ผู้เรียนออกแบบโปสเตอร์ หรือการให้ผู้เรียนเขียนเพื่อแสดงความรู้ความเข้าใจที่เขา มีอยู่ ขั้นนี้ทำให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive Conflict) หรือเกิดภาวะไม่สมดุล (Unequilibrium)

3. **ขั้นปรับเปลี่ยนแนวความคิด (Restructuring of Ideas)** นับเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการเรียนแบบ Constructivist ขั้นนี้ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

3.1 **ทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความคิด (Clarification and Exchange of Ideas)** ผู้เรียนจะเข้าใจได้ดีขึ้น เมื่อได้พิจารณาความแตกต่างและความขัดแย้งระหว่างความคิดของตนเองกับของผู้อื่น

3.2 **สร้างความคิดใหม่ (Construction of New Ideas)** จากการอภิปรายและการสาธิต ผู้เรียนจะเห็นแนวทาง รูปแบบ วิธีการที่หลากหลายในการตีความปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ แล้วกำหนดความคิดใหม่

3.3 **ประเมินความคิดใหม่ (Evaluation of the New Ideas)** โดยการทดลองหรือการคิดอย่างลึกซึ้ง ผู้เรียนควรหาแนวทางที่ดีที่สุดในการทดสอบ Alternative Ideas ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนอาจจะมีรู้สึกไม่พึงพอใจความคิด ความเข้าใจที่เคยมีอยู่ เนื่องจากหลักฐานการทดลองสนับสนุนแนวคิดใหม่มากกว่า

4. **ขั้นนำความคิดไปใช้ (Application of Ideas)** เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนมีโอกาสใช้แนวคิด หรือความรู้ความเข้าใจที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่คุ้นเคยและไม่คุ้นเคย

5. **ขั้นทบทวน (Review)** เป็นขั้นตอนสุดท้าย ผู้เรียนจะได้ทบทวนว่าความคิดความเข้าใจของเขาได้เปลี่ยนไป โดยการเปรียบเทียบความคิดเมื่อเริ่มต้นบทเรียนกับความคิดของเขาเมื่อสิ้นสุดบทเรียน ความรู้ที่ผู้เรียนสร้างด้วยตนเองนั้นจะทำให้เกิดโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structure) ปรากฏในช่วงความจำระยะยาว (Long-term Memory) เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย ผู้เรียนสามารถจำได้ถาวร และสามารถนำไปใช้ได้

ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพราะโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structure) คือ กรอบของความหมาย หรือแบบแผนที่บุคคลสร้างขึ้นใช้เป็นเครื่องมือในการตีความหมาย ให้เหตุผลแก้ปัญหา ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการสร้างโครงสร้างทางปัญญาใหม่

Driver และ Bell เน้นว่าผู้เรียนควรจะเรียนเนื้อหาสาระไปพร้อมกับการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ การสอนแบบให้ผู้เรียนสร้างความรู้ เน้นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และความสำคัญของความรู้เดิม Driver และ Bell ได้สรุปแนวคิดการเรียนรู้แบบสร้างความรู้ว่า มีลักษณะดังนี้

1. ผลลัพธ์ (Outcomes) ของการเรียนรู้ไม่เพียงแต่ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับความรู้เดิมของผู้เรียนด้วย

2. การเรียนรู้เกี่ยวข้องกับการสร้างความหมาย (Construction of Meaning) ผู้เรียนตีความสิ่งต่าง ๆ จากความรู้เดิมที่มีอยู่มากกว่าการรับฟังจากคนอื่น

3. การสร้างความหมายเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ (Active Process)

4. ความหมายที่สร้างขึ้น เมื่อประเมินแล้วอาจเป็นที่ยอมรับหรือไม่เป็นที่ยอมรับก็ได้

5. ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการเรียนรู้
ที่มา : พิมพันธ์ เดชะคุปต์. "ตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง" NTQ Child-centered Portfolio. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ, มปป. หน้า 72-73.

กระดานข่าว QA

สมศ. ประเมินสถานศึกษาครบแรก

ศ.ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้เปิดเผยว่าขณะนี้ สมศ. ได้ทำสัญญากับหน่วยประเมินในการประเมินสถานศึกษาระดับพื้นฐานแล้ว ส่วนการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา จะประเมินโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจะเริ่มประเมินรอบแรกตั้งแต่เดือนกรกฎาคมเป็นต้นไป ในมหาวิทยาลัย 5 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร สถาบันราชภัฏสวนดุสิต และสถาบันราชภัฏอุดรธานี และประเมินระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 7 แห่ง ในการประเมินรอบแรกนี้ผู้ประเมินจะเข้าไปยืนยันสภาพจริงของสถานศึกษา โดยไม่มีการตัดสินผลผ่านหรือไม่ผ่าน สำหรับในส่วนของสถาบัน คาดว่า สมศ. จะเข้ามาประเมินในเดือนกันยายนนี้